

Διευθυντής ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΛΕΛΕΔΑΚΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΣΚΡΥΔΛΩΦ ΑΡΙΘΜΟΣ 78

ΩΦΕΛΙΜΟΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΧΡΥΣΟΝ ΑΓΑΠΗ

Ὅσων θὰ εἴχομεν ἀληθῶς προαχθῇ καὶ θὰ ἐξῶμεν τὸν πλέον εἰρηνικὸν καὶ ὑπὸ πάντων ζηλευτὸν βίον τῆς σχετικῆς ἐν τῷ παρόντι βίῳ εὐδαιμονίας—διότι ἀπόλυτος ὑπάρχει μόνον μετὰ θάνατον—ἐὰν τὴν μεγίστην κλίσιν, ἣν ἔχουσι δυστυχῶς οἱ περισσότεροι σήμερον πρὸς τὸ χρῆμα, καίτοι βλέπουσιν ὅτι τοῦτο εἶναι λίαν ἀσταθὲς καὶ ὅτι ἀντὶ τῆς ἀναμενομένης διὰ τούτου εὐτυχίας ἐπακολουθεῖ τοῦναντίον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ δυστυχία, ἥτις προέρχεται ἐκ τῶν λίαν ἐνοχλητικῶν σκέψεων περὶ τῆς διαθέσεως τοῦ χρήματος, τῶν μεγάλων φροντίδων, τῶν φόβων, κινδύνων καὶ λοιπῶν πειρασμῶν τούτου, ἐὰν λέγω τὴν μεγάλην ταύτην πρὸς τὸ *argent* ἀφοσιώσιν των ἀπεμάκρυνον ἢ τοῦλάχιστον ἐμετρίαζον οὗτοι καὶ ἐγνώριζον ὅτι οὔτε ὁ πλοῦτος, οὔτε αἱ δόξαι καὶ τιμαί, ἀλλ' ἡ γαλήνη τῆς ψυχῆς συνεπιφέρει τὴν πραγματικὴν τοῦ ἀνθρώπου εὐδαιμονίαν!...

Καὶ τῷ ὄντι παραβάλλετε τὸν ἐντελῶς ἀγαπῶντα τὸν χρυσὸν καὶ μὴ λατρεύοντα οὐδὲν ἄλλο πλὴν αὐτοῦ, πρὸς τὸν πτωχὸν καὶ ἐνάρετον ἐργάτην, ὅστις ἀρκεῖται εἰς τὴν ἐκ τοῦ ἰδρωτός καὶ τοῦ μόχθου του μικρὰν ἀμοιβήν του, καὶ θὰ ἐννοήσητε τότε πόσῃν διαφορὰν ἔχει ὁ πρῶτος πρὸς τὸν δεύτερον, οὐχὶ ὡς πρὸς τὴν φαινομενικὴν εὐτυχίαν, ἀλλ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐσωτερικὴν ἀληθῆ τέλει καὶ εὐδαιμονίαν ἐκάστου. Θὰ ἴδῃτε τὴν ἱλαρότητα τοῦ προσώπου τοῦ πρώτου καὶ ὀλιγαρκοῦς ἐργάτου, καὶ τὴν δυσθυμίαν καὶ κατῆφειαν πολλῆς τοῦ πρὸς τὴν πλεονεξίαν ῥέποντος φιλοχρημάτου.

* *

Ἀλλά, θὰ μοὶ εἴπητε, καὶ τίς δὲν ἀγαπᾷ τὸ χρῆμα, ἀφοῦ διὰ τούτου ἀπολαμβάνει ἀνετώτερον τὰ πρὸς τὸ ζῆν;

Ναὶ μὲν, ἀπαντῶ, πρέπει νὰ προσπαθῶμεν νὰ ζήσωμεν διὰ τοῦ χρήματος, ἀλλ' ὅχι καὶ νὰ ἡμεθα ἐντελῶς ἀφωσιωμένοι εἰς αὐτό, διότι τότε, ὡς δυστυχῶς συμβαίνει σήμερον, ἀποβάλλομεν σὺν τῷ χρόνῳ πᾶν πνευματικὸν ἰδεῶδες καὶ ὑψηλὸν φρόνημα καὶ καταλήγομεν εἰς τὸν λίαν ἐπικίνδυνον ὕλισμόν, ὅστις παρομοιάζει τὸν ἀνθρώπον πρὸς τὸ κτήνος!...

Καὶ μοὶ ὑπενθυμίζει ἡ τοσαύτη ἀγάπη πρὸς τὸν χρυσὸν—ἥτις ἐὰν ἐπῆρχε μεταξὺ μας, θὰ μᾶς συνέδεε ἀδελφικῶς—ἐν ὥραιοις σχετικῶν τετράστιχον, ὅπερ ἀνέγνωσά πον :

Χρυσὸς ἐστὶ τὸ ἵνδαγμα τῶν μειαγενεστέρων,
τὸ τέρας πρὸς ὃ τείνουσι παντὸς θνητοῦ οἱ πόθοι.
Ἀκοίμητον ὀλέθρου πῦρ, τὸν ὕλισμόν ἐκφέρων,
ἐν ᾧ νῦν ἡ ἀνθρώπινος ψυχὴ ἀπετεφρώθη!

* *

Ψυχολόγος βαθὺς ὢν ὁ ποιητὴς εἰς τὴν πρὸς τὸ χρῆμα τάσιν τῶν περισσοτέρων λίαν ζοηρῶς χαρακτηρίζει ταύτην, ἥτις κατ' αὐτόν, εἶναι πῦρ ἀκοίμητον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀποτεφροῦνται ἡ ἀνθρώπινος ψυχὴ!! Καὶ ἀληθῶς μήπως ὁ ὕλισμός δὲν κατακαίει τὰ πλέον εὐγενῆ καὶ ἀγνὰ αἰσθήματα τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου; μὴ δὲν συνεπάγεται οὗτος τὸν ἀτομικισμόν, τὴν φανλότητα καὶ τὴν κτηνωδίαν τοῦ βίου;

Ἄς ἀποβάλωμεν ὅθεν τὴν τοσαύτην ἐπικίνδυνον ἀγάπην πρὸς τὸν χρυσόν, καὶ ἄς στρέψωμεν ταύτην μετ' εὐλακρῶν ἀφοσιώσεως πρὸς τοὺς ὁμοίους μας, ἵνα μὴ παρυσυρθῶμεν ὑπὸ τοῦ λίαν ἐπιφόδους ἐξογκωθέντος ὕλιστικοῦ ρεύματος, ὅπερ τείνει νὰ μεταβάλῃ εἰς ἐρεῖπια τὸ πανυπέρλαμπρον καὶ μέγα τῆς ὑψηλῆς ἡμῶν Θρησκείας οἰκοδόμημα!!

Ἐκ Πατρῶν.

Γ. Π. ΚΑΛΛΙΟΝΤΖΗΣ

Συντάκτης τοῦ Περιοδικοῦ «Σάλλιγες τῆς Ἀληθείας»

ΟΒΙΔΙΟΣ—ΚΟΡΝΑΡΟΣ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ—ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ

Μετά τὸν Βεργίλιον (Αἰνείαδα καὶ Γεωργικά) ἠρεύνησα τὰς Μεταμορφώσεις τοῦ Ὀβιδίου, ὡς ἐνόμιζον διὰ τε τὴν ποικιλίαν τῆς ὕλης καὶ τὴν μεγάλην αὐτῶν ἀξίαν ποίημα προσφορώτατον ὅπως ἐξ αὐτοῦ ἀντλήσῃ ὁ φιλόκαλος Κρήσι ποιητής.

Τὰ χωρία ἅτινα πιστεύω ὅτι ἀπέδειξαν ἀληθῆ τὴν εἰκασίαν μου εἶναι τὰ ἐπόμενα.

1) Τὸ ἐν Βιβλ. VII στ. 776—778 ἔχων ὥδε.

«Non oclor illo hasta... nec gortyniaco calamus levis exit ab arcu».

Πρόκειται περὶ ὀνομαστοῦ τινος κυνός, ὃν ἡ Ἀρτεμις ἐδωρήσατο τῇ συζύγῳ τοῦ Κεφάλου καὶ οὗτινος τὴν ταχύτητα ἐπαινεῖ οὗτος διὰ τῶν ἀνωτέρω σημαινόντων τάδε. Δὲν ἦτο ταχύτερον ἐκεῖνου (τοῦ κυνός) τὸ ἀκόντιον οὕτε ἐλαφρότερον ἐκεῖνου ἀφίπτατο τὸ βέλος ἀπὸ Γορτυνίου τόξου.

Τὴν ἔννοιαν ταύτην ἀπέδωκεν ὁ Κορνάρος διὰ τῶν ἐξῆς δύο στίχων.

«Εἶναι λιγνὸν καὶ λειπτερόν στὸ γλάνι δὲν τὸ σώνει»

«Νῆν κ' ἀπὸ χέρι δυνατόν σάιττα οὐδὲ βελόνι»

δι' ὧν ἐπαινεῖ τὴν ταχύτητα τοῦ ἵππου τοῦ Καραμανίτη.

2) Ἐν Βιβλ. XI στ. 708 ἡ Ἀλκυόνη θρηνεῖ τὸν ἐξαφανισθέντα σύζυγον, μετὰ δὲ τὸν θρῆνον ἐπάγει ὁ ποιητής.

«plura dolor prohibet» ἦτοι πλείους θρηνῶδεις λόγους ἢ θλίψεις κωλύει. Ἡ φράσις αὕτη ἐνέπνευσε τῷ Κορνάρῳ τὸ ἐν σελ. 302.

«Πῶς κ' ἄλλα νὰ τοῦ πῇ, μὰ ἡ μιλιὰ δὲ σώνει»

«ἐπείττει στὴν γῇ ἀσπρὴ κρυγιά πλεία παρ' ἀπὸ τὸ χιόνι»

Ἐπερ ἔπεται τοῖς θρῆνοις τῆς Ἀρετῆς ἐπὶ τῇ ψευδεῖ ἀγγελίᾳ τοῦ θανάτου τοῦ Ἐρωτοκρίτου.

3) Ἐν Βιβλ. IV στ. 55 καὶ ἐξ. ἐκτίθενται τὰ κατὰ τὸν Πύραμον καὶ Θίσβην ὧν μέρος ἀπομιμνῆται ὁ Κορνάρος τότε. Ὁ Πύραμος καὶ ἡ Θίσβη, νέοι, γείτονες, ἡγάπῳ ἀμοιβαίως, ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ γονεῖς δὲν ἐπέτρεπον αὐτοῖς νὰ ἐπικοινωνῶσιν ἀλλήλοις, ὑπὸ τοῦ ἔρωτος κινούμενοι (τί δὲν μηχανάται ὁ ἔρως; qui dñon sentit amor) ἐσοφίσθησαν τὸ ἐξῆς. Ἀνεκάλυψαν ρωγμὴν ἐν τινι τοίχῳ κοινῇ τῆς κατοικίας ἐκατέρου δι' ἧς ἠδύνατο νὰ ἐκδηλώσῃ διὰ λόγων πρὸς ἀλλήλους τὸν ἑαυτῶν ἔρωτα καὶ νὰ διαλέγωνται ἐν γένει δι' αὐτῆς.

Ἡ ἀναπνοὴ ἐπνίγετο ἐν τῇ λαμπῇ ἀμφοτέρων, ὁσάνκις ἤθελον προσέλθαι εἰς τὴν ρωγμὴν ἐνθεν μὲν ὁ Πύραμος, ἐκεῖθεν δὲ ἡ Θίσβη. Ἠσπάσθησαν δὲ ποτε ἀποχωροῦντες τὴν θέσιν των «Parti dedere oscula quisque suae non pervenientia contra» ἦτοι ἐκάτερος ἔδωκε φιλήματα τῇ ἑαυτοῦ θέσει μὴ δικνόμενα ἀντικρῶ.

Τὸ μέρος τοῦτο ἀπειμιμήθη ὁ Κορνάρος ἐν ταῖς σελ. 163—172 ὥδε.

Ὁ πρὸς τὸν Ἐρωτόκριτον ἔρως τῆς Ἀρετῆς αὐξάνων διαρκῶς ἐξώθει αὐτὴν μέχρι τοῦ σημείου νὰ θελήσῃ νὰ «μιλήσῃ» αὐτῷ, ἐλπίζουσα, ὡς προφασισομένη ἔλεγε πρὸς τὴν τροφόν, ὅτι οὕτω θὰ ἀνεκούφιζε τὴν πάσχουσαν καρδίαν τῆς. Ὑπὸ τοῦ ἔρωτος λοιπὸν οἰστρογηλατουμένη καὶ διδασκομένη

«Ὁ πόθος ἐμαστέρουε κ' Ἐρωτας τὰ ἐρημνεύει

» κ' ἐγνώρισεν ἡ Ἀρετὴ πῶς ἤρρε τὸ γυνεῖν».

ἀνεῦρε μέρος κατάλληλον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἦτοι θυρίδα τινὰ εἰς τὸ «κατώγι τοῦ παλατιοῦ» κειμένην, εἰς ἣν

ἠδύνατο ὁ Ἐρωτόκριτος νὰ προσέλθῃ ἀναδὰς ἐπὶ «δώματος». Ὁ Ἐρωτόκριτος καταλλήλως ὀδηγηθεὶς, ἦλθε νύκτωρ εἰς τὸ ὑποδειχθὲν μέρος ὡς καὶ ἡ Ἀρετὴ. Ἐστησαν ἀπέναντι ἀλλήλων μὴ δυνάμενοι νὰ ἀρθρώσωσιν οὐδὲ λέξιν. Ἡ ἀναπνοὴ αὐτῶν διεκόπτετο. Οἱ λόγοι ἔφθανον μέχρι τῶν χειλέων ἀλλ' ἐκεῖ ἐκωλύοντο νὰ ἐξέλθωσιν. Ὁμοιάζον ἀμφοτέροι πρὸς «λαήνι» στενόστομον πληρὴς ὕδατος ὅπερ βιαίως ἀναστρεφόμενον οὐδὲ σταγόνα ἐκχέει. Ἐπὶ τέλους ἤρξατο ὁ διάλογος ἐν διακόπτῳ ὁ Ἐρωτόκριτος

«τὸ παραθύρι σπλαχνικὰ ἀντὶ ἐκείνῃ φίλει».

4) Τὰ κατὰ τὸν Κέφαλον καὶ Πρόκριν (Βιβλ. VII στ. 796 καὶ ἐξ. παρέσχον ἐκλεκτὴν ὕλην τῷ Κορνάρῳ πρὸς μίμησιν. Ἰδοὺ ὁ μῦθος· ὁ Κέφαλος ἔλαβε σύζυγον τὴν ὠραίαν Πρόκριν, ἀδελφὴν τῆς ὑπὸ τοῦ Βορέου ἀρπαγείσης Ὁρείθυϊας, ὠραιότεραν οὖσαν τῆς ἀδελφῆς καὶ διὰ τοῦτο μᾶλλον αὐτῆς δικαιουμένην νὰ ἀξιωθῇ τῆς συζυγίας θεοῦ. Ἡ ἀμοιβαία αὐτῶν ἀγάπη ἦτο τηλικαύτη ὥστε ὁ Κέφαλος δὲν θὰ προετίμα τῆς συζυγοῦ τὴν Ἀφροδίτην, οὔτε αὕτη τοῦ Κεφάλου τὸν Δία. Ἦσαν εὐτυχεῖς σύζυγοι, ἀλλ' ἡ εὐτυχία αὐτῶν δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ. Ἡμέραν τινὰ ἐξῆλθεν ὁ Κέφαλος πρὸς θήραν μόνος, ἀφοῦ δὲ ἀπέκαμε θηρῶν ἀνεξήτησε σύσκιόν τι μέρος, ὅπου καθίσας ἔψαλλε πρὸς τὴν αὐρὰν ἄσματα, καλῶν αὐτὴν νὰ ἔλθῃ ἵνα δροσίῃ τοὺς θερμούς τοι κόλπους. Ἐλθέ, ἔψαλλε, φιλότῃ, νὰ θεραπεύσῃς τὸν πάσχοντα, καὶ ἄλλους λόγους ἀπηύθυνε πρὸς τὴν αὐρὰν, οὔτινες ἦτο δυνατόν νὰ παρερμηνευθῶσιν ὑπὸ τοῦ ἀκούοντος αὐτοῦ (ambiguos), ὅπερ καὶ ἐγένετο. Παράτυχόν δὴλα δὴ τις ἐκεῖ που καὶ ἀκούσας τοὺς ἀμφιδόλους τοὺτους λόγους καὶ τὰ πρὸς τὴν αὐρὰν ἄσματα ὑπέλαθεν ὅτι νύμφην τινὰ Αὐρὰν ἡγάπα ὁ Κέφαλος ἦν ἐκάλει πρὸς ἑαυτὸν. Καὶ ἔρχεται ὁ ἀλόγιστος οὗτος μηνυτὴς πάραυτα πρὸς τὴν Πρόκριν καὶ ἀγγέλλει ὅτι ὁ Κέφαλος ἡγάπησε νύμφην τινὰ Αὐρὰν ἀντ' αὐτῆς. Ἡ Πρόκριν ἐπὶ τῇ ἀπαισίῳ τούτῳ μηνύματι λιποθυμεῖ. Συνελθοῦσα μετ' ὀλίγον θρηνεῖ καὶ καταρᾶται τὸν σύζυγον, ἐν τέλει ὁμῶς παραμυθεῖται καὶ ἀποφασίζει ὅπως ἔλθῃ μόνη καὶ ἐξακριβώσῃ ἐὰν ἡ ἀγγελία ἦτο ἀληθής. Τὴν ἐπομένην ἔρχεται πάλιν ὁ Κέφαλος εἰς τὸ αὐτὸ μέρος καὶ ἐπαναλαμβάνει τὰ αὐτὰ πρὸς τὴν Αὐρὰν ἄσματα καὶ τοὺς αὐτοὺς λόγους. Αἰφνης βλέπει τοὺς πλησίον αὐτοῦ θάμνους σειομένους. Νομίζει ὅτι κρύπτεται ἐν αὐτοῖς θήραμα. Ἀκοντίζει· Ἀκούει βαθὺν στεναγμόν. Ἦτο ἡ Πρόκριν! Σπεύδει καὶ βλέπει αὐτὴν τετρωμένην εἰς τὸ στῆθος καὶ ἐκπνέουσαν

Παρομοία διήγησις εὑρεταί ἐν ταῖς σελ. 92—95 τοῦ Ἐρωτοκρίτου, ἣν παραθέτω ἐνταῦθα αὐτολεξεῖ:

«Ἀγαπήθηκασι κ' οἱ δύο, καὶ εἰς τὸν ἄλλον θέλει, Κ' ἐτοῦτα κάνει τὰ συχνὰ τὸ πιδουλο κοπέλι. Ἐκέρβισε τοὺς κόλπους τοῦ, ἔσμιξε μετὰ κείνῃ, Στὸν κόσμον ἔτοια πιθυμιά καὶ σμῖξι δὲν ἐγένιν. Συχνὰ περιδιαβάξασι, καθ' ὅραν ἐσφαντώναν, Ὁραῖς σὲ δάση, σὲ βουνά, καὶ ὅρας σ' γιγαλοῦ λειμῶνα. Μὰ πλεία συχνὰ παρὰ ποτὲ στὴν Ἰδα κατοικοῦσαν, Κεῖνον τὸν τόπον ρέγουσαν, ἐκείνον ἀγαποῦσαν. Ἐκ' ἦσαν κάμποι καὶ βουνά καὶ δάση καὶ λαγκάδια, Χορτάρια, λούλουδα, φυτά, καὶ βρύσας καὶ πηγάδια. Δένδρα μ' ἀνθοῦς καὶ μὲ καρπούς, καὶ δροσερὰ λιβάδια, Μετόχια μὲ πολλοὺς βοσκούς, καὶ ἀρίθμητα κοπάδια. Καὶ ἀπ' ὧνους κείνους ποῦσανε ἐκεῖ κατοικημένον, Μιά βοσκοπούλα βρίσκονταν ὁμορφοκαμωμένη. Καὶ ὁ κύρις τῆς τὴν ἐπέμπε, κ' ἐβλεπε τὸ κοπάδι, Συχνὰ συχν' ἀπαντήχασι μ' αὐτὸν τὸν νεῖδόν ὁμάδι, Ὅστις μὲ τὸ δοξάρι τοῦ ἐγύρευε κυνηγί, Καὶ ὡς τοῦχε λάχῃ νὰ τὸ δῇ, δὲν τ' ἄφινε νὰ φύγῃ.

Ἀγρίμια, λάφια καὶ λαγούς ἔφερνεν εἰς τὸ σπίτι,
καὶ ὁμοῖόν του δοξαστότατα δὲν ἔκαμεν ἢ Κρήτη.
Ποτέ του δὲν ἠθέλησεν, ὅτε καὶ ἂν τ' ἀπαντήσῃ.
Νὰ τῆς μιλῇσ' ὅταν τὴν ᾄδῃ, καὶ σπλάχνος νὰ τῆς δαίξῃ.
Ἐκεῖνος δὲν ὠρέγετο ἄλλης νεράιδας κάλλη.
Γιατ' εἶχε μὲ τὸ ταῖρι του φιλιὰ πολλὰ μεγάλη.
Μ' ἀνάθεμά την τὴν ζηλιά μετὰ καλὰ τὰ κάνει,
Πόσους καὶ μὲνους λογισμοὺς σὸ νοῦν τ' ἀνθρώπου βάνει.
Ἄρχισεν ἡ ἀφόρεσι τὰ μέλη νὰ πληγῶνῃ,
Τὰ λογικὰ νὰ τυραννῇ, καὶ στὴ καρδιά νὰ σῶνῃ.
Ἐλόγιαζεν ἡ λυγερή, πῶς ν' ἀγαπ' ἄλλην κόρη.
Τὸ ταῖρι τῆς, γιατί συχνά τὴν βοσκοπούλα θῶρει.
Κ' εἰς ἀφορμὴν τὴν ἔριπτεν ἐκεῖνο τὸ λογιάζει,
Ἐμπῆκε σὲ πολλὴν ζηλιά, γιατί τὸ πρᾶμμα μοιάζει.
Ἐπληθαίνει τ' ὁ λογισμός, ἐπληθαίνει ἡ δόνη,
Τὴν βοσκοπούλα ἐλόγιαζε πῶς φίλαινα τοῦ γίνῃ.
Κ' ἐδάλλθη μὲ τὴν πονηριάν, νὰ δῇ καὶ νὰ γνωρίσῃ,
Ἄν εἶναι ποῦρ' ἐπαρθηδὸν, ἢ νὰ τὸ ληρομονήσῃ.
Καὶ μιὰν ἀπογοιματίνην εἰς ἓνα κουτσοῦναρι.
Ἐπῆγε καὶ τ' ἀνδρόγυνον, ὕπνον γλυκὸ νὰ πάρῃ.
Κ' οἱ φίλοι του παραμερῆς ἐπαῖξαν κ' ἐγελοῦσαν,
Γιατὶ δὲν ἐστεινόναι σ' ἐκεῖνον τὸν τόπο ποῦσαν.
Ἐδάστα τὸ δοξάρι του, δὲ θέλει νὰ τ' ἀφήσῃ,
Μήπως καὶ λάχῃ τίποτε ἄγριο καὶ κυνηγίῃ.
Ἐκοῦμπησ' ὁ Χαρίδημος σ' ἓνα δένδρῳ ποκάτω,
Τὸ κτῶπον τοῦ κουτσοῦναριόυ κοιμῶντας ἀφεκράτω.
Ἐβάλε κ' εἰς τὸ πλάγι του γεμάτο τὸ δοξάρι,
Στοῦτην τὴν τέχνη ἄλλος κανεῖς δὲν εἶχεν ἔτοια χάρι.
Ὁ νόστιμος κηλαδιόμος, ποῦ τὰ πουλάκια κάναν,
Καὶ τὸ μουρμουρί τοῦ νεροῦ σὲ γλύκα τὸν ἐδάναν.
Κ' ὕπνος τὸν ἀπεκοίμησε, κ' ἡ λυγερὴ τῆς φάνη,
Πῶς ἦν' καιρὸς νὰ τὸν δῇ ἔμπνῶντας ἦντα κάνει.
Γιατὶ παρέκει τοῦ νεροῦ, σὲ δροσερὸ λαγκάδι,
Ἡ βοσκοπούλα μοναχὴ ἐδλεπε τὸ κοπάδι.
Λέγ' ἄς μακρύνω, καὶ ἄς χωθῶ εἰς τὰ κλαδιά τὰ δάση,
Καὶ ὡρὰν ἐμπνῶσθ θέλω ὅτ' ἡ τὰ ζάλα του ποῦ πᾶσι.
Νᾶμαι χωσμένη σιγανά, μὰ δίχως νὰ μιλῶσῃ,
Καὶ ὡς σῆκωθῇ νὰ δῶ ἀπὸ κεῖ σημάδι νὰ γνωρίσω.
Ἐμπῆκε μέσα στὰ κλαδιά, τινὰς δὲν τὴν κατέχει,
Ἐχώθη, δὲν ἐφαίνοντο, μεγάλῃν ἔγνοιαν ἔχει.
Καὶ μὲ τρεμάμενην καρδιάν ἔστεκε νὰ γνωρίσῃ,
Ἄν εἶναι ἀλλήθεια τὰ πονεῖ καὶ τὰ τῆς δίδουν κρίσι.
Κ' ἐκεῖ ποῦ ἐκοιμάτοσε ὁ νεώτερος τοῦ φάνη
Πῶς ἦλθαν πόδια λεονταριοῦ, καὶ τὴν καρδιά του πιάνει.
Καὶ τότε ἐγροικίθη κρυὸς πλειὰ παρὰ τὸ χιόνι,
Κ' ἐφαίνετό του τὴν καρδιάν πῶς τοῦ τὴν ἐερριζώνει.
Τρεμάμενος ἐξῆπνησε, μὲ φόβον ἐσηκώθη,
Τὸ ταῖρι του ἀναζήτησε, σ' ἄρματα παρεδόθη.
Καὶ τὸ δοξάρι παρεῦθε ἐπίασεν εἰς τὴν χέρα,
Δειλιᾷ ἦντα νὰ τοῦ μέλλεται ἐκεῖνην τὴν ἡμέρα.
Δὲν εὗρηκε τὴν λυγερήν, καὶ ὅλος σιγοτρομάσσει,
Μὰ λόγιαζε πῶς νάτοσε σὸ σπῖτι ὅπου πρᾶσσει.
Καὶ πρὸς τὰ δάση περπατεῖ, τοπῶναι καὶ ξανοίγει,
Γιὰ ναῦρῃ ἄγριο τίποτε, νὰ κάμῃ τὸ κυνήγι.
Θωρεῖ, σαλευγὰν τὰ κλαδιά, τὰ δένδρουλάκια ἐκλίναν,
Λάφι ἢ ἀγρίμι λόγιαζε πῶς νάτοσε σ' ἐκεῖνα.
Καὶ τὴν αἶτα κόκκισε ζημιὸ τὴν ὥρα κείνη,
Ὡφου κακὸν ὁποῦκαμε, ὦφου ἀδικία ποῦ γίνῃ.
Ἦτανε τόσο γλιγῶρος νὰ σῶρῃ τὸ βελτόνι,
Καὶ νὰ τὸ πέμψῃ σὸ κλαδί, ποῦ τέτοια κάλλη χώνει.
Ὅπου δὲν εἶχε ἡ λυγερὴ καιρὸ σκιάς νὰ γυρέψῃ,
Παρέκει τόπον νὰ χωθῇ, καὶ νὰ μετασαλέψῃ,
Κ' εὗρησκε τὴν ἡ σατῆν στὰ μαρμαρένια στῆθῃ,
Καὶ ἂν ἔσυρε καὶ δαμινί, φωνὴ δὲν ἐγροικίθη.
Καὶ φαίνεται, ἐξέφυγχε, μὰ δίχως νὰ φωνάξῃ,
Ἀνάθεμα τὸν λογισμὸν, καὶ τῆς ζηλιάς τὴν πράξι.
Ἐγροίκησ' ἀπ' τὸ χέρι του, τὸ πῶς κυνήγι γίνῃ,
Καὶ πῶς τὸ κρέας πληγῶσε μὲ τὴν σατὰ κείνη.
Κ' ἐγλάκησε μὲ τὴν χαρὰ, κ' ἐμπαίνει μέσ' στὰ δάση,
Καὶ τὸ κυνήγι γύρεψε νὰ σῶσῃ νὰ τὸ πιάσῃ.
Ἡῦρηκε τὸ δὲν ἦθελεν, εἶδε δὲν ἐθάρρει,
Γιὰ τὸ κυνήγι ὁποῦκαμε, θάνατον θεὸ νὰ πάρῃ.
Ἡῦρηκε τὴν πολυαγαπᾶ, κρυὰν καὶ ματωμένην,
Εἶχε πνοήν, κ' ὠμίλησε κ' εἶπεν του καὶ ἀποθαίνει.
Κ' ἐπῆρε τέτοιον θάνατον, γιὰ ν' ἀγαπᾶ περίσσα,

Καὶ ὡς τῶπεν ἐξεφύγησε, τὰ μάτια τῆς σφαλίσαι.
Νὰ δῇ τέτοιο ἀνέλπιστον, ἐτρόμαξε κ' ἐχάθη,
Καὶ μοναχὸς του νὰ σφαγῇ κείνη τὴν ὥραν βάλῃ.
Καὶ τόσο ἡ πίκρα καὶ ὁ καῦμός τὸν κρίνει καὶ παιδεύει,
Ὅπου νὰ πάρῃ θάνατον σὲ τ' ἄρματα γυρᾶει.
Καὶ τόσο τῶπιασε βαρὺ τὸ πρᾶμμα ὅπου γίνῃ,
Ποῦ δίχως ἄλλο νὰ σφαγῇ θέλει τὴν ὥρα κείνη.
Μᾶλλον καὶ τὸν εὗρηκασιν οἱ μπιστικοὶ τοῦ φίλοι,
Πριχοῦ νὰ κάμ' ἡ χέρα του ὅτι εἶπαι τὰ χεῖλη.

Ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης ἡ διήγησις εἶναι ἡ αὐτὴ τῇ προηγούμενῃ μετὰ παραλλαγῶν τινων.

Νῦν μεταβαίνω εἰς τὰς ἐπὶ μέρους ὁμοιότητας ἐξ ὧν θέλει ἐνισχυθῇ ἔτι μᾶλλον ἡ γνώμη μου ὅτι ἡ διήγησις τοῦ Κορνάρου πηγάζει ἐκ τοῦ Ὀιδίου.

Μεταξὺ τῶν χωρίων μετὰ Gortyniaco κλπ. ὅπερ κείται ὀλίγον πρὸ τῆς διηγήσεως τοῦ Ὀιδίου καὶ τοῦ ὁποῦ ἐμνημόνευσα ἀνωτέρω καὶ τῶν χωρίων «ὠρίζεν κ' ἀποφέντευγεν τὴν ξακουστὴν Γορτύνην», «ὅμοιον δοξαστότατα δὲν ἔκαμεν ἢ Κρήτη» εὗρισκω τὴν ἐξῆς σχέσιν. Ὁ Κορνᾶρος ἐνεπνεύσθη ἐκ τοῦ χωρίου τοῦ Ὀιδίου ἐξ οὗ ὑποδηλοῦται ὅτι οἱ Γορτύνιοι ἦσαν δεινοὶ περὶ τὴν τοξικὴν τὸ ὅτι ὁ Χαρίδημος ἦτο τοξότης ἀνυπερέδλητος καὶ ἄρχων τῆς Γόρτυνος, ὅπερ δὲν ἀφίσταται πολὺ τῆς ἐννοίας ὅτι οὗτος ἦτο Γορτύνιος.

Ἐπίσης φρονῶ ὅτι τὸ πρότυπον τῶν δύο στίχων τοῦ Κορνάρου:

«Ἐρωτας ἦτον ἡ ἀρχή, τὸ τέλος πάλι γίνῃ
ἀπὸ τὸ χάρο ποῦ ποτὲ χαρὰ δὲν μᾶς ἀφίνει

εἶναι τὸ τοῦ Ὀιδίου

principium nostri doloris gaudia sunt
ἦτοι: ἡ ἀρχὴ τῆς ἡμετέρας θλίψεως χαρὰ εἶναι.

τὸ dolor σημαίνει τὴν διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς συζύγου λύπην, τὸ δὲ gaudia τὴν χαρὰν ἐπὶ τῇ προτέρᾳ εὐτυχίᾳ ἣν προῦξενεῖ ὁ ἔρως. Σημειωτέον ὅτι καὶ τὸ principium ἀπεδόθη διὰ τῆς ταυτοσήμου ἐλληνικῆς λέξεως «ἀρχή».

Διὰ τοῦ στίχου

«Ἐκεῖνος δὲν ὠρέγετο ἄλλης νεράιδας κάλλη»

ἀπέδωκε κατὰ τὴν γνώμην μου ὁ ποιητὴς τὸ τοῦ Ὀιδίου «Nec me quae caperet, non si Venus ipsa veniret, ulla erat» οὕτινος ἡ ἐννοια εἶνε ὅτι οὐδ' αὐτὴ ἡ Ἀφροδίτη ἦτο δυνατόν νὰ κατακτήσῃ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ.

Τὸ Ἀφροδίτη (Venus) ἀπέδωκεν ὁ Κορνᾶρος διὰ τοῦ Νεράϊδα

Καὶ τὸ ὅτι ὁ Χαρίδημος ἦτο μόνος μετὰ τῆς συζύγου, τῶν φίλων αὐτοῦ παιζόντων μακρὰν κατὰ τὸν χρόνον τοῦ δυστυχήματος, ὑπομνησκει τὸ

Nec mecum famulos..... sequi sinebam

οὔτε τοῖς δούλοις ἐπέτρεπον νὰ ἀκολουθοῦσιν ἐμοί.

Ταῦτα νομίζω τεκμήρια ἱκανὰ νὰ ἐπιρρώσω τὴν γνώμην ὅτι ὁ Κορνᾶρος ἠρύσθη τὴν προκειμένην διήγησιν ἀπὸ τοῦ Ὀιδίου. Ἐπὶ πλέον παραθέτω τὸν μῦθον τοῦ Κεφάλου καὶ τῆς Πρόκριδος, ὡς ἀφηγεῖται αὐτὸν ὁ Ἀπολλόδωρος, ἐξ οὗ γίνεται δῆλον ὅτι δὲν ἦντλησεν ἐξ αὐτοῦ ὁ Κορνᾶρος. Ἰδοὺ τί λέγει ὁ Ἀπολλόδωρος (Βιβλ. III κεφ. 15) «... καὶ διαλλαγεῖσα (ἡ Πρόκρις) Κεφάλῳ, μετὰ τούτου παραγίγνεται ἐπὶ θήραν· τὴν γὰρ θηρευτικὴν διώκουσαν γάρ; αὐτὴν ἐν τῇ λόχημῃ ἀγνοήσας Κεφάλος ἀκοντίζει καὶ τυχὼν ἀποκτείνει Πρόκριν».

Ὅτι ἐκ τῆς ξηρᾶς ταύτης τοῦ Ἀπολλοδώρου ἀφηγήσεως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προέρχεται ἡ παρὰ τῇ Κορνάρῳ διήγησις πιστεύω νὰ μοὶ ὁμολογήσῃ ὁ ἀναγνώστης.

(Ἀκολουθεῖ)

Σ. ΔΕΙΝΑΚΙΣ

ΜΑΞΙΜΟΣ Ο ΜΑΡΓΟΥΝΙΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Μεταξὺ τῶν διαφόρων αὐτοῦ μαθητῶν (Χαλκ. χειρ. 121 ἐπιστ. 12) καταλέγεται καὶ Κωνταντίνος ὁ Λούκαρις, ὁ ὅτερον μετονομασθεὶς Κύριλλος, ὑπὸ τοῦ Μαργουνίου τὸ πρῶτον διδασκόμενος καὶ ἐμπνευσθεὶς τὴν δι' αὐτοῦσιων πολλάκις βεβαιωθείσαν θερμὴν καὶ ζέουσαν ἐκείνην πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἀγάπην καὶ τὸ ἀκατάβλητον θάρρος τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς καρτερίας ἐν τοῖς ποικίλοις πειρασμοῖς καὶ δοκιμασίαις τοῦ βίου. Πλὴν δὲ τῆς ἀπὸ τῆς διδασκαλικῆς ἑδρας καρποφόρου διδασκαλίας ὁ Μαργούνιος, καθὼς δείκνυται ἐκ σωζομένων ἐν ἀπλῇ διαλέκτῃ ὁμιλιῶν (Ἐκκλ. Ἀληθ. Α. σελ. 8), ἐδίδασκεν ἐν Κρήτῃ καὶ ἀπ' ἁμδωνος, ἐποικοδομῶν ἐν τῇ κατὰ Χριστὸν ἡθικῇ καὶ τῇ ἀρετῇ τοὺς Ὀρθοδ. Χριστιανούς συμπολίτας καὶ στηρίζων αὐτοὺς ἐν τῇ Ὀρθοδοξίᾳ καὶ τοῖς πατρίοις ἡθεσιν, ὑπὸ παντοίων πολιορκουμένους τότε κινδύνων καὶ πολλαχῶς ὑπὸ τῶν ἀντιθέων καὶ ἀντιχριστιανικῶν ἐνεργειῶν τῶν ἀντιπροσώπων καὶ τῶν ἀποστόλων τοῦ Παπισμοῦ ἐπηρεαζομένους (Παπαρρηγ. Ἰστ. ἐκδ. Δ'. τόμ. Ε'. σελ. 508 καὶ ἐξ.). Διὰ τῆς εὐεργετικῆς καὶ σωτηρίου διὰ τὴν ἀναξιοπαθοῦσαν τότε τάλαιναν πατρίδα μορφωτικῆς καὶ διδασκαλικῆς ταύτης δράσεως καὶ διὰ τῆς παραδειγματικῆς καὶ μειλιχίου συμπεριφορᾶς αὐτοῦ ἀπεσπάστω ὁ Μαργούνιος ἀμέριστον καὶ ἀπεριόριστον τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἰδίων συμπολιτῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐν τῇ Μονῇ τῶν Συναγῶν ἐνασκουμένων πατέρων (Ἄγιος Μετοχ. χειρ. 240 ἐπιστ. 9), εὐρόντων ἐν τῇ προσώπῳ αὐτοῦ, οὐ μόνον σοφὸν διδασκαλόν, ἀλλὰ καὶ γλυκὺν παρήγορον καὶ ἀγαθὸν σύμβουλον ἐν ταῖς θλίψεσι καὶ ἐν ταῖς πνευματικαῖς αὐτῶν ἀνάγκαις.

Ἐν τῇ Μονῇ ταύτῃ, ἥς πάντοτε διετήρησεν ἀρίστην ἀνάμνησιν καὶ εἰς ἣν διὰ διαθήκης ἐκκληροδότησεν ἀριθμὸν τινα βιβλίων, πρὸς χρῆσιν τῶν σπουδαστῶν τῆς αὐτοῦ σχολῆς καὶ παντός, ὡς ἔγραφε, φιλομούσου (Bibl. Hell. σελ. 392), εὐρὼν προσέτι ὁ Μαργούνιος, ὃν ἐπόθη εὐδίων καὶ ἡσυχον λιμένα, ἐνέκυψεν εἰς βαθεῖαν μελέτην καὶ ἔρευναν τῶν τῆς πίστεως ἀληθειῶν καὶ δογματῶν καὶ δὴ τοῦ περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Βλέπων οὗτος μετὰ πικρᾶς δόξης τὰς δσημέραι τῇ τε Χριστιανωσύνῃ καθόλου καὶ ἰδίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ Ὀρθοδόξῃ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ ἡμετέρῳ Γένει προσγιγνομένης ἀνυπολόγιστους ζημίας καὶ συμφοράς, ἔνεκα τοῦ θλιβεροῦ χωρισμοῦ τῶν δύο πατρὶ ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, τῆς Δυτικῆς καὶ τῆς Ἀνατολικῆς, καὶ ἐπιθυμῶν ἐκ μεγάλης ἀγάπης νὰ παράσχῃ κατὰ δύναμιν τὴν ἰδίαν συνδρομὴν εἰς τὴν πάσχουσαν Ἐκκλησίαν (Ἑλλ. φιλ. συλλ. τόμ. 17 σελ. 67), ἐπέδοθ' εἰς τὴν ἐξεύρεσιν καταλήλου τινὸς συνδιαλλακτικοῦ μέσου τῶν διεστωσῶν Ἐκκλησιῶν, ὡς κάλλιστον τοιοῦτον καὶ οὗτος θεωρήσας τὴν ἀπὸ πολλοῦ ποθομένην καὶ ἐπιζητούμενην ἑνωσιν. Ἰπολαμδᾶνων δ' ὡς τὸ κύριον αἷτιον τοῦ σχίσματος καὶ ὡς τὸ μέγιστον ἐμπόδιον πρὸς ἑνωσιν τὴν ὑφισταμένην γνωστὴν δογματικὴν διαφορὰν ἐν τῇ περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δόγματι, ἐνησχολήθη εἰδικῶς εἰς τὴν ταύτης διασάφησιν καὶ ἐπίλυσιν, συγγράψας πρὸς τοῦτο ὁλόκληρον ἐκ τριῶν βιβλίων συγκείμενον σύγγραμμα περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, δι' οὗ ἐπηγγέλλετο ὅτι «ῥαδίᾳ ἢ τῶν Ἐκκλησιῶν ἑνωσις ἐκ γε τῆς ὁμοφωνίας τῶν ῥητῶν τῶν

Ἀνατολικῶν τε καὶ Δυτικῶν διδασκάλων» (Δημητρ. προσθ. καὶ διορθ. σελ. 24). Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἀποπερατώσας τῇ 16 Αὐγούστου τοῦ 1583 ἀφίερωσεν ὁ Μαργούνιος τῇ Οἰκουμενικῇ Πατριάρχῃ Ἱερεμίᾳ τῇ Β', προτάξας ὡραίαν προσφωνητικὴν ἐπιστολήν, δι' ἣς παρώτρυνεν αὐτόν, χάριν τοῦ καλοῦ τῆς πολλᾶ πασχούσης Ἐκκλησίας, νὰ ἐπιδώξῃ ταχέως τὴν τῶν Ἐκκλησιῶν ἑνωσιν, βοηθῶν χρώμενος τῷ συγγράμματι αὐτοῦ καὶ αὐτῇ τούτῃ ἐν ἀνάγκῃ τῇ Μαργουνίῃ, προθύμῃ ὄντι χάριν τοῦ κοινοῦ συμφέροντος νὰ ὑπακούσῃ τοῖς πατριαρχικοῖς προσταγμασι καὶ νὰ ἔλθῃ ὡς τάχιστα εἰς Κωνσταντινούπολιν (Ἑλλ. φιλ. συλλ. τόμ. 17 σελ. 68). Πράγματι δὲ τότε, προσκαλέσας ἐκ νέου τοῦ Πατριαρχοῦ Ἱερεμίου τὸν Μαργούνιον εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔσπευσεν αὐτός, ὃν ἤδη ἀπηλλαγμένος τῆς πατρικῆς ἐξουσίας, νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Πατριαρχοῦ καὶ νὰ ὑπηρετήσῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ Γένει, καὶ περὶ τὰ τέλη τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀναχωρήσας ἐκ Κρήτης καὶ διελθὼν δι' Ἐνετίας ⁽¹¹⁾ ἀφίκετο μετὰ τρικυμιώδη καὶ ἐπικίνδυνον πλοῦν ⁽¹²⁾ εἰς Κωνσταντινούπολιν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐπὶόντος ἔτους. Φαίνεται δὲ ὅτι τότε ἀκριβῶς, ὅτε διήρχετο ἐκ τῆς Ἐνετίας, ἀνεκοινώσας, εἴτε τὰς ἰδίας σκέψεις καὶ προθέσεις, εἴτε ἀντίγραφόν τι οὐ μετ' ἑαυτοῦ ἔφερεν ἰδίᾳ περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος συγγράμματος, τῇ Γαβριήλ Σεδήρῳ, ὃς προσχὼν μᾶλλον εἰς τὸ γράμμα ἢ εἰς τὸ πνεῦμα φράσεων τινῶν καὶ λέξεων ἐλαστικῶν ἐξηγέρθη λάδρως κατὰ τοῦ Μαργουνίου, καταδοὼν καὶ κατηγορῶν αὐτοῦ κακοδοξίαν. Ἐκτοτε ἤρξατο ⁽¹³⁾ ἡ σφοδρὰ καὶ σκανδαλώδης ἐκείνη μεταξὺ ἀμφοτέρων δογματικῇ ἔρις, ἥτις λαμβάνουσα βαθμηδὸν δξύτερον χαρακτῆρα διήρκεσεν ἐπὶ ἐννέα ὅλα ἔτη.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ

ΑΠΟ ΧΑΝΙΩΝ ΕΙΣ ΛΟΝΔΙΝΟΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

IX

Εἰς τὴν Ρώμην

Ἡ ὥρα παρήλθε καὶ εἶνε καιρὸς νὰ ἐξέλθωμεν. Πρὸ τοῦ ξενοδοχείου μας σταθμεύουσιν ἅμαξαι μιᾶς τῶν ἐσπίων ἐπιβαίνουσαι. Τὸ ταξίμετρόν τῆς, —συσκευὴ μετροῦσα τὴν διανυομένην ἀπόστασιν καὶ κανονίζουσα τὸ πληρωτέον ἀγώγιον— τίθεται εἰς ἐνέργειαν. Εἴμεθα διατεθειμένοι νὰ

11) Τοῦτο ἐξάγομεν ἐκ τινος ἐκ Παταβίου ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30 Σεπτεμβρίου 1583 πρὸς τὸν Κρόσιον ἐπιστολῆς τοῦ Κωνταντίνου Σεβρίου τοῦ Κρητῆς, ἐν ᾗ ἀναγινώσκουμεν «ὁ Μαργούνιος μετ' ὀλίγας ἡμέρας, καθὼς παρὰ τῶν συμπολιτῶν μου ἔμαθον, μέλλει νὰ ἀπέλθῃ εἰς Ἐνετίαν, ἀγνοῶ τί ἐπιτελέσων» (Turcog. σελ. 573).

12) Καὶ τοῦτο ἐπίσης ἐξάγομεν ἐκ τινος ἐκ Κρήτης ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11 Ἰουλίου τοῦ 1584 ἐπιστολῆς τοῦ Νικολάου Ροδίου πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει Μαργούνιον, ἐν ᾗ λέγεται: «ὥσπερ αἱ τῶν φίλων λύπαι λυποῦσι τοὺς φίλους, οὕτω χαίρουσιν αἱ χαраὶ, καὶ ὡς λυπηθέντες τοῖς ναυαγίοις καὶ κλυδωνίοις τοῖς κατὰ τὴν θάλασσαν συμβάσιν, οὕτως ἔχρην χαρῆναι καὶ τῇ ἀναβάσει τοῦ θρόνου Κυθῆρων» (Ἄγ. Μετοχ. χειρ. 240 ἐπιστ. 9).

13) Ὅτι ἡ μετὰ τοῦ Σεδήρου δογματικὴ αὐτῇ ἔρις τοῦ Μαργουνίου ἤρξατο τῇ 1583 μαρτυρεῖται σαφῶς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Μαργουνίου, τῇ μὲν 1590 λέγοντος ὅτι εἶναι ἑβδομὸν ἤδη ἔτος ἀφ' οὗ ἤρξατο αὕτη (Χαλκ. χειρ. 121 ἐπιστ. 3), τῇ δὲ 1592 ἐναντον (Ἑλλ. φιλ. συλλ. τόμ. 10 σελ. 25).

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΒΟΥΚΥΚΚΑΚΙΣ

Βουλευτής του Νομού Λασηθίου

Υἱός του κ. Ν. Βουκυκλάκη εμπόρου ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἐν Μιχαμπελλῷ λόγῳ κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς θέσεως, περατώσας παῖς ἐτι τὰς γυμνασιακὰς αὐτοῦ σπουδὰς, ἀριστεύων δι' ἀείποτα ἐνεργάφῃ εἰς τὰ Νομικά, πρὸς ἃ ἔτρεφεν ἰδίαν κλίσιν. Κατὰ δὲ τὰς ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ταύτῃ λίαν ἐπιτυχεῖς ἐξετάσεις, ἀνηγορεύθη διδάκτωρ νεαρῶτατος ἀκομῇ, μόλις τὸ 20ον ἔτος ἄγων, ὅτε ἐπανήλθεν εἰς Νεάπολιν.

Ἐν τῇ κομποπόλει ταύτῃ ἐξασκεῖ ἀπὸ δεκαετίας τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα. Δημοφιλέστατος δὲ τυγχάνων ἀνεμείχθη εἰς τὴν πολιτικὴν, ἣτις ἀνοίγει αὐτῷ εὐρύτατον στάδιον. Κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Β' Συντακτικῆς τῶν Κρητῶν Συνελεύσεως τὸ πρῶτον ἀναμειχθεὶς ἐπέτυχεν, ὁμιλήσας εὐφραδέστατα καὶ πειστικώτατα περὶ τῶν ἐθνικῶν καὶ τοπικῶν ζητημάτων. Μετὰ ταῦτα ἐπέτυχε βουλευτῆς, ὑπερασπίσας ἐκάστοτε τὰ συμφέροντα τοῦ Νομοῦ καὶ τῆς ἰδιαίτης πατρίδος, τῆς κομποπόλεως Νεαπόλεως, ὑπὲρ ἧς πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐπὶ τῇ καταργήσει τοῦ Ἀν. Παρθεναγωγείου, ἤγειρε φωνὴν διαμαρτυρίας. Χαρακτηριστικὰ, ὁ νεαρῶτατος καὶ συμπαθέστατος τῶν Κρητῶν βουλευτῶν. Νεὸς εὐγενὴς καὶ γενναῖος καρδίας, μὲ μεγάλα θναιρα, ὑψηλὰς ἰδέας καὶ ὑπερήφανα φρονήματα. Τὴν συμπεριφορὰν δὲ ἀδρότατος καὶ εὐγενέστατος, ταμιεὶον εὐγενῶν καὶ ἠθικῶν αἰσθημάτων. Γλαφυρὸς τῆς γραφίδος χειριστὴς, κοσμήσας πολλὰκις δι' ἐμδριθυὴν μελετῶν καὶ ποιημάτων τὰς σελίδας πολλῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν.

περιορίσωμεν τὸν ἀριθμὸν ἐκείνων, τὰ ὅποια θὰ ἐπισκεφθώμεν, διότι διὰ νὰ ἴδῃ τις ἑλα τὰ ἀξιολόγητα μέρη τῆς Ρώμης χρειάζεται δύο τοῦλάχιστον ἡμέρας, ἡμεῖς δὲ μόνον πέντε ἡμέρας ἔχομεν προορίσει δι' αὐτά. Διευθυνόμεθα πρὸς τὸν Ἅγιον Πέτρον. Καὶ ἐν ᾧ ὁ ὀφθαλμὸς σπεύδει νὰ διαβιβάσῃ τὴν εἰκὼνα ἐνὸς καλλιτεχνικοῦ μεγάρου, ἀλλὰ ἐκόντες ἐξαισιῶν ναῶν καὶ μεγαλοπρεπῶν ἀνδριάντων, θριαμβευτικῶν ἀψίδων καὶ στοῶν εὐρείων, κρηνῶν καὶ πυλῶν προσέρχονται ἀδιαλείπτως καὶ ἀλληλοτυποῦνται εἰς τὸν ἐγκέφαλον, ὅστις μετὰ κόπου τὰς καθιστᾷ ἀντιληπτὰς. Διερχόμεθα ἤδη τὸν Τίβεριν διὰ τῆς γεφύρας τοῦ Ἀγ. Ἀγγέλου, εἰς ἣν καταλήγει μία ἐκ τῶν κυριωτέρων λεωφόρων τῆς πόλεως, ἡ τοῦ Βίκτωρος Ἐμμανουήλ. Ἀπέναντί μας, εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ ἐγείρεται ἐπὶ ὑψώματος τὸ φρούριον τοῦ Ἀγ. Ἀγγέλου, γραφικώτατον μὲ τὰς κυκλοτερεῖς ἐπάλξεις του καὶ τὰς πολυαριθμοὺς κανονισθυρίδας του. Ἡ κατασκευὴ τοῦ ἤρξατο ἐπὶ Ἀδριανοῦ, ὅστις τὸ

προώριζε διὰ μακρωλείων ἑαυτοῦ καὶ τῶν διαδόχων του, περατωθὲν δὲ τῇ 140 μ. χ. ἐπὶ Ἀντωνίου Πίου, μετετράπη τὸν Χ αἰῶνα εἰς φρούριον. Ἀργότερα περιεβλὸν εἰς τὴν κατοχὴν τῶν Παπῶν ὡχυρώθη δι' ἐπάλξεις. Ἐν αὐτῷ κατέφυγεν ὁ Κλήμης ὁ VII κατὰ τὴν φοβεράν δῆλωσιν, ἣν ὑπέστη ἡ Ρώμη τῇ 1527 καὶ καθείρχθη ὁ περίφημος ἰταλὸς μάγος Καλλιόστρος. Εἰς περίοπτον θέσιν αὐτοῦ ὕψουται τὸ θρειχάλκινον ἀγαλμα τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, ἰδρυθὲν τῇ 1770 εἰς μνήμην ὀπτασίας τινὸς τοῦ Ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Μεγάλου.

Πρὸς Δ. εἰς μικρὰν ἀπόστασιν εὐρίσκομεν τὴν κυκλωτερὴν πλατεῖαν τοῦ Ἀγ. Πέτρου, εἰς τὸ βάθος τῆς ὁποίας ὀρθοῦται, θαῦμα καλλιτεχνίας καὶ ἀρχιτεκτονικῆς, ὁ ναὸς τοῦ Ἀγίου, ὁ μέγιστος ἐν τῇ κόσμῳ. Εἰς τὸ κέντρον τῆς πλατείας καὶ ἀπέναντι τῆς κυρίας εἰσόδου τοῦ ναοῦ ὕψουται ὑπερύψηλος Αἰγυπτιακὸς ὀβελίσκος μὲ σταυρὸν εἰς τὴν κορυφήν, δεξιὰ δὲ καὶ ἀριστερὰ δύο ὠραιότατοι πίδακες ἀναρρίπτουσιν εἰς ἀρκετὸν ὕψος ἄφθονον ὕδωρ. Ἐκατέρωθεν ἡ πλατεῖα περιστοιχίζεται ὑπὸ διπλῶν κιονοστοχιῶν, ἀραιοστύλων ἐπὶ τοῦ θριγκοῦ τῶν ὁποίων εὐρηγνται πολυάριθμα ἀγάλματα ἁγίων. Αἱ κυκλωτερεῖς αὗται κιονοστοιχίαι συνεχόμεναι πρὸς ἄλλας κειμένας κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ναοῦ καταλήγουσιν εἰς τὰ πλευρὰ καὶ τοιχώματα αὐτοῦ καὶ τοιουτοτρόπως ἡ πλατεῖα μὲ τὸν ναὸν εἰς τὸ βάθος, τὰς κιονοστοιχίας ἐκατέρωθεν καὶ τὸ ἀχανὲς Βατικανὸν ὑπὲρ τὴν δεξιὰν τῆς πλευρᾶν παρουσιάζει θέαμα ὑπερβαλλόντως ἐπιδητικόν. Προχωροῦμεν εἰς τὸν ναὸν ἀνερχόμενοι ὀλίγας βαθμίδας καὶ διερχόμενοι στοὰν διπλὴν ἐξάστυλον.

Ὁ Ναὸς τοῦ Ἀγίου Πέτρου

Ὁ Ναὸς οὗτος τὸ πρῶτον ἀνηγέρθη ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου τῇ παρακλήσει τοῦ Πάπα Σιλδέστρου τοῦ I, ἐν ᾧ τόπῳ εὐρίσκετο ὁ ἵπποδρόμος τοῦ Νέρωνος καὶ ἐνθα ὁ Πάπας Ἀνάκλητος τῇ 90 μ. χ. εἶχεν ἰδρύσει εὐκτήριον κρύπτην ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἐνταῦθα μαρτυρήσαντος Ἀποστόλου Πέτρου. Ὁ ναὸς οὗτος ἂν καὶ εἶχε τὰς ἡμισείας διαστάσεις τοῦ σημερινοῦ, ἦτο ὁ μέγιστος τῆς ἐποχῆς του. Διαρπαγείς δὲ ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν τῇ 846 κατηδαφίσθη ἀργότερα καὶ μόνον ἡ κρύπτη του διετηρήθη μέχρι τοῦ XV αἰῶνος, ὅποτε ὁ Πάπας Νικόλαος ὁ V ἐπεφόρτισε τὸν Λέοντα Βαττίσταν καὶ τὸν Ροσσελλίν νὰ τὸν ἀνοικοδομήσωσιν. Ὁ Διάδοχός του Παῦλος ὁ II ἐξηκολούθησε τὸ ἔργον διὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος Ἰουλίου Σαγκάλλου, τὸν ὅποιον διεδέχθη τῇ 1506 ὁ διάσημος Ἰταλὸς ἀρχιτέκτων Βραμάντης ἐπὶ τοῦ Πάπα Ἰουλίου τοῦ II. Τῇ 1514 ὁ Λέων ὁ X προσεκάλεσε τὸν διάσημον ζωγράφον Ραφαήλ, ὅστις τῇ συνεργασίᾳ τοῦ ἀρχιτέκτονος Ἀντ. Σαγκάλλου μετέβαλε τὸν τύπον τοῦ Ἑλληνικοῦ (ισσοκελοῦς) σταυροῦ εἰς Λατινικόν. Τῇ 1520 ὁ Περούτσης ἐπανήγαγε τὸν τύπον τοῦ Ἑλληνικοῦ σταυροῦ, τῇ δὲ 1537 ὁ τότε Πάπας Παῦλος ὁ III ἐμπνευσθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὡς λέγει ὁ Vasari, ἐνεπιστεύθη τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ ἔργου εἰς τὸν διάσημον ἀρχιτέκτονα Μιχ. Ἀγγελον, εἰς ὃν ὀφείλονται καὶ πλεῖστα ἄλλα ἐξοχα ἔργα ἐν τῇ πόλει. Οὗτος ἐπὶ 17 ἔτη ἐργασθεὶς ἤγειρεν ἐπὶ νέου σχεδίου τὸν ὑπερμεγέθη θόλον τοῦ Ναοῦ, ὃν ἀργότερα ὁ Giacomo de la Porta κατέστησεν ὑψηλότερον καὶ ἐλαφρότερον. Μόνον δ' ἡ πρόσοψις ἔμεινεν ἀτελής, ἀλλ' ὁ διαδεχθεὶς αὐτὸν Κάρολος ὁ νεώτερος ἐπανήγαγε βλακωδῶς τὸ σχέδιον τοῦ λατινικοῦ σταυροῦ, τὸ ὅποιον ἐπανειλημμένως εἶχον ἀπορρίψει οἱ προγενέστεροί του καὶ ἐπεμήκυνεν οὕτω τὸν ναὸν κατὰ τὸ μέτωπον, εἰς

τρόπον ὥστε νὰ ἐμποδισθῇ ἡ θέα τοῦ θόλου. Αἱ πρὸ αὐτοῦ κιονοστοιχίαι προσετέθησαν ἐπὶ Ἀλεξίου τοῦ ΙΙΙ τῇ 1667 ὁ δὲ κύριος βωμὸς ἐπὶ Πίου VI τῇ 1780.

Τὸ μήκος τοῦ ναοῦ ὑπερβαίνει τὰ 220 μ. τὸ δὲ μέγιστον αὐτοῦ πλάτος τὰ 140. Τὸ ὕψος του εἶναι 46 μ. τὸ ὑπέρτατον δὲ ὕψος μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ ἐπὶ τοῦ θόλου σταυροῦ 132 μ. ἡ δὲ διάμετρος τοῦ θόλου 42 μ. Ἐπὶ τῆς στέγης του ὑπάρχουσι δύο μικρότεροι θόλοι καὶ πολυάριθμοι μὲν οἰκίσκοι, ἀποτελοῦντες συνοικίαν ἐλόκληρον, εἰς οὓς διαμένουσιν οἱ φύλακες καὶ οἱ νεοκῆδροι, πλεῖστα δὲ ὁμοιώματα ἁγίων. Κλίμαξ στενὴ ἄγει εἰς τὴν κορωνίδα τοῦ θόλου, ὑπερμεγέθη σφαῖραν, ἐφ' ἧς ὑψοῦται ἐπίχρυσος σταυρὸς καὶ ἡτις περιλαμβάνει 16 άτομα!

Ἐξελεθόντες εἰς τὸν Ναὸν τοῦτον κτεπλάγημεν πρὸ τοῦ κάλλους καὶ τοῦ ἐπιβάλλοντος μεγαλείου. Ἐφάλλετο πρὸ τοῦ κυρίου βωμοῦ ὑπὸ ἑκατοντάδος ἱερῶν ἡ ἐσπερινὴ ἀκολουθία, ἐνῶ ἑκατοντάδες ἐπισκέπται περιήρχοντο τοὺς διαφόρους πλαγίους καὶ θαλωτοὺς βωμοὺς, θαυμάζοντες τοὺς πελωρίους μαρμαρίνους ἀνδριάντας τῶν ἁγίων, τὰ μαυρωλεῖα τῶν παπῶν καὶ τῶν καρδιναλίων, τὰς ἐξόχους καὶ ζωντανὰς παραστάσεις τῶν τοιχογραφιῶν καὶ τὰ ἄλλα πολύτιμα ἱερὰ σκεύη.

Ἡ ὁροφὴ λάμπει ἐκ τοῦ χρυσοῦ καὶ μαγεύει διὰ τοῦ ἐναρμονίου συνδυασμοῦ τῶν χρωμάτων· οἱ δὲ τοῖχοι μὲ τὰς ψηφιδωτὰς εἰκόνας, ἐν αἷς ἀπετυπώθη ἡ σφραγὶς τοῦ θαυμασίου, μὲ τὰ κρεμάμενα σχεδὸν ἐκ παλλεῦκου μαρμάρου ἀγάλματα μᾶς θαμβοῦσιν. Οἷον μεγαλεῖον, οἷα λαμπρότης! Περιπίπτω εἰς ἔκστασιν, ἱερὰ δὲ φρικίας διατρέχει τὰ μέλη μου, ἐπιτεινομένη ὑπὸ τῆς γλυκείας μελωδίας, ἣν σκορπίζει πολὺ μακρὰν ἡμῶν, εἰς τὸ βάθος ἐκεῖ, ὁ χορὸς συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ πελωρίου ἁρμονίου τοῦ ναοῦ.

Ἡ ψυχὴ ἐν τοιοῦτῳ περιβάλλοντι ἐπικοινωνεῖ πράγματι μετὰ τοῦ Θεοῦ. Πρὸς στιγμὴν αἱ αἰσθήσεις ἐν τῇ ἀρρήτῳ γοητείᾳ παραλύουσιν, ὁ θόρυβος παύει, οἱ ὀφθαλμοὶ δὲν βλέπουσιν. Ὁ ἐπισκέπτης μένει μόνος, μόνος μετὰ τοῦ Θεοῦ.

Προχωροῦμεν βραδεῖ βήματι ἐνεοὶ καὶ πεφοβισμένοι. Ὁ γλυκὺς Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ φωτεινοῦ θρόνου του, ἀπὸ τοῦ ὑπερυψήλου θόλου μᾶς βλέπει..., ὁ σκελετώδης Χάρων, ὁ φοβερός τὴν ὄψιν προσβάλλει ἀπὸ τῶν καταχθονίων βασιλείων του, ἀριστερὰ μας, βλοσυρὸς καὶ ἀτεγκτος μὲ τὸ κοπερὸν δρέπανον εἰς τὰς χεῖρας, μαρμαρίνος εὐτυχῶς, ἵνα συμπληρώσῃ τὰ συναισθήματα, τὰ ὁποῖα γεννᾷ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ματαιότης τῶν ἐπιγείων!

Πάλλευκος κλίμαξ, ὑπὸ τὸν θόλον ἀκριδῶς, ἄγει εἰς τὴν κρύπτην ἐν ἣ φυλάσσονται τὰ λείψανα τοῦ Ἀγίου. Τὸ ἀμυδρὸν φῶς, δι' οὗ φωτίζεται ὁ χῶρος οὗτος προσδίδει θεῖαν μεγαλοπρέπειαν καὶ προκαλεῖ μυστηριώδη κατάνυξιν εἰς τὸν ἐπισκέπτην. Ὅ,τι ἡδύνατο νὰ προστεθῇ εἰς τὸν χῶρον τοῦτον, ἵνα ἀποτελέσῃ πλήρη ἁρμονίαν ὑπάρχει. Χρυσὰ κηροπήγια, χρυσαὶ κανδήλαι, εἰκόνες ἀριστουργήματα ἐμπνεύσεως καὶ ἐκτελέσεως καὶ ἀνδριάς Πάπα γονιπετοῦς καὶ προσευχομένου πρὸ τῆς ἁγίας λάρνακος κοσμοῦσι τὴν κρύπτην.

Παραπλεύρως κεῖται ὁ κύριος βωμὸς τοῦ ναοῦ ἐπιστεφόμενος δι' ὠραιότατης καὶ μεγαλοπρεποῦς ὁροφῆς (baldaquin), ἐρειδομένης ἐπὶ 4 ὑπερυψήλων ἐπίχρυσων ὀρειχαλκίων στηλῶν (κογχίλων), εἰς δὲ τὸ βάθος εὐρίσκονται οἱ κολοσσαῖοι ἐξ ὀρειχάλκου ἀνδριάντες τῶν 4 πατέρων τῆς Λατινικῆς ἐκκλησίας.

Ἐντύπωσιν ἰδιαίτεράν μᾶς κάμνει ἡ ρῆσις «Σὺ Βόσκεις τὰ ἀρνία, Σὺ ποιμαίνεις τὰ προβάτια Χριστοῦ»· εἰς τὸ ἐσωτε-

ρικὸν τοῦ θόλου μὲ ἑλληνικὰ κεφαλαῖα γράμματα, μεταξὺ ἄλλων λατινιστὶ γεγραμμένων, ἐτι δ' ἐν τῶν πολυαριθμῶν ἐξομολογητάρων τοῦ ναοῦ ἐν ᾧ ἡ ἐξομολόγησις γίνεταί ἑλληνιστί.

Τοῦ ναοῦ τούτου, τοῦ ὁποῦ ἀδυνατοῦμεν, διὰ τὸ στενὸν τοῦ χώρου νὰ κάμωμεν πλήρη περιγραφὴν, ἡ σημερινὴ ἀξία ἀναδιδάσκεται εἰς τὸ ποσὸν τῶν 250 ἐκ. φράγκων.

(Ἐπεται συνέχεια)

ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΙ

ΤΟ ΚΑΛΟ ΠΟΥΛΙ

Πολλὰ βεβαίως δύναται τις νὰ γράψῃ ἐξετάζων τὸν Κρήτα καὶ τὰ τοῦ βίου αὐτοῦ, ἰδίως ὅμως αἱ δυσειδαιμονίαι καὶ αἱ προλήψεις τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ ἀποτελοῦν θέμα ἐξετάσεως εὐρύτατον ὅσον καὶ σπουδαιότατον, διότι ἐν αὐταῖς καταφαίνεται τὸ ὄψος καὶ ἡ ἐφευρετικότης τῆς φαντασίας του καὶ ἡ τάσις, ὅψ' ἡς διακατέχεται, ὅπως δώσῃ ἐξηγήσεις εἰς πάντα τὰ περὶ αὐτόν. Τυχάνει γνωστὸν τοῖς πᾶσιν, εἶμαι βέβαιος, τὸ νυκτόβιον πτηνόν, τὸ ὁποῖον ὁ λαὸς ὀνομάζει καλὸ πουλὶ ἢ καὶ ξαροπούλι. Εἶναι σπάνιον τὸ πτηνόν τοῦτο, ἀλλ' ἀκριδῶς ἡ σπανιότης του αὕτη καὶ ἡ μόνον ἐν νυκτεριναῖς ὥραις παρουσία του, ἡ μονότονος καὶ θλιβερά φωνὴ του πλήττουσιν τὴν φαντασίαν τοῦ λαοῦ, διὸ καὶ ἐπεκράτησε παρ' αὐτῷ ἡ πρόληψις ὅτι τὸ ἀπαίσιον τοῦτο πτηνόν εἶναι προάγγελος πένθους, ὅτι δηλαδὴ τοῦτο ἔχει τὴν δύναμιν νὰ προγινώσκῃ τὸν θάνατον ἑκάστου καὶ παρουσιάζεται ὅπως θρηγγίῃ αὐτόν ἐκ τῶν προτέρων. Τόσον δὲ βέβαιος εἶναι περὶ τούτου ὁ λαὸς καὶ τόσον ἡ πρόληψις αὕτη κατακτᾷ αὐτόν, ὥστε τὸ κελεύδημα τοῦ πτηνοῦ τούτου θεωρεῖται ἀσφαλὲς προάγγελος θανάτου. Διὰ τὴν δικαιολογήσῃ δὲ τὴν πρόληψιν του ταύτην ἐπλάσε δραματικώτατα σκερὰν γεγονότων, μὲ εἰκόνας ὑψηλὰς καὶ τρομώδεις συνάμα, ἀποδεικνύων ὅτι τὸ νυκτοπρόρον ἐκεῖνο πτηνόν εἶναι λείψανον πόνου σκληροῦ καὶ ἐπομένως συμπονεῖ καὶ συλλυπεῖται πάντα πονοῦντα. Ὅλη ἡ φανταστικὴ αὕτη ἱστορία σώζεται παρὰ τῇ λαῶν ποιητικῇ, ἔχει δὲ ὡς ἐξῆς :

Μὰ μάννα μὲ το' ἐννιά τζη γιουός, τὴ μιά τζη θυγατέρα
στά στοτεινὰ τὴν ἔλουξε, στὸ φέγγος τὴ χτενίζει
κι' εἰς τ' ἄστρο τοῦ ἀγγερινοῦ τὴν τραντασουραδίζει.
Κι' ἡ γειτονιά δὲν τῶξερε πῶς ἔχει θυγατέρα,
μὰ προξενιὸ τῆς μπέψανε ἀπὸ τὸ Σαλονίκη.
Κι' οἱ ὀχτῶ ἀδελφοὶ δὲ θέλουνε, μὰ ὁ Κωνσταντῖνος θέλει.
«Δόσ' τινε, μάννα, δόσ' τινε τὴν Ἀρετὴ στά ξένα».
«Δὲν τὴν ἐδίνω, Κωσταντῆ, τὴν Ἀρετὴ στά ξένα,
κ' ἂν τύχῃ θλίψι γῆ χαρὰ δὲν ἔχει ποῖος τὴ φέρει».
«Δόσ' τινε, μάννα, δόσ' τινε τὴν Ἀρετὴ στά ξένα
γὰ νάχω θάρρος νὰ θωρῶ στά ξένα ποῦ γυρίζω»,
κι' ἂν λάχῃ πίκρα γῆ χαρὰ ἐγὼ θὰ σοῦ τὴ φέρω».
Κι' ἡ μάννα ξεγελάστηκε στὰ ξένα τὴν παντρεύει.
Πέρασε χρόνος δίσεχτος γιὰ τὴν καυμένη μάννα,
πεθάναν οἱ ὀχτ' ἀδελφοὶ κι' ὁ μικρὸ - Κωσταντῖνος,
κ' ἔμειν' ἡ μάννα ἡ δύστην ἔρημη καὶ παντέρμη.
Σ' ὅλα τὰ μνήματα ἔκλαιγε, σ' ὅλα μοιρολογαῖται,
μὰ στοῦ καυμένου Κωσταντῆ κλαίει καὶ καταριέται.
«Ἀνάθεμά σε, Κωσταντῆ, μύριε κι' ἀνάθεμά σε,
ὅπου μοῦ τὴν ἐξώριζες τὴν Ἀρετὴ στά ξένα.
Κι' εἰς τῶν ὀχτῶ τὰ μνήματα ἐπήγαινε σταυράκιον,
μὰ στοῦ καυμένου Κωσταντῆ κατάρες καὶ φαρμάκια,
κι' εἰς τῶν ὀχτῶ φυτέψανε μηλιές καὶ κυπαρίσσια
κι' εἰς τοῦ καυμένου Κωσταντῆ στράτες καὶ μονοπάτια.
Μὰ ὁ Κωσταντῆς βαρέθηκε τοῖς μάννας τοῖς κατάρες,
κάνει τὸ χῶμα ἄλογο, τὴν πλάκα κάνει σέλα,
τ' ἀπανωπλάκι τοῦ πλακιοῦ ἔκαμε χαλινάρι.
Παίζει τοῦ μαύρου του βιτοζὰ στὸ Σαλονίκη φτάνει,

Βρίσκει τὴν Ἀρετοῦσά του στὸ κάμπο καὶ γλεντίζει.
«Καλῶς τὸν Κωσταντίνό μας, καλῶς τὸν ἀδελφό μου,
κι' ἂν εἶναι θλίψη νὰ θλιφτῶ κι' ἂν εἶν' χαρὰ ν' ἀλλάξω,
πάλι κι' ἂνε παντρεῖν τὰ δόλχρussa νὰ βάλω».
«Δὲν εἶναι θλίψη νὰ θλιφτῆς μήτε χαρὰ ν' ἀλλάξης,
μήτε καὶ δὲν παντρεύομαι τὰ δόλχρussa νὰ βάλῃς,
μὰ φόρε τοῦτα ποὺ φορεῖς τοῖ μάννας μας νὰ πᾶμε».
Πᾶνει τὴν καὶ πετᾷ τὴνε στοῦ μυῦρου του τὴ σέλα
καὶ πέρνουν τὸ στρατὶ - στρατὶ, στρατὶ τὸ μονοπάτι,
καὶ τὰ πουλιά τοὺς ἐβλεπαν καὶ κελαῖδουν καὶ λένε :
— Γιὰ δὲς κοράσιο ὡμορφο τὸ σέρον' ἀποθαμένος.
«Ἄκουσε, Κωσταντίνε μου, τί λένε τὰ πουλάκια,
«Γιὰ δὲς κοράσιο ὡμορφο τὸ σέρον' ἀποθαμένος».
— «Πορράθις σὺ Ἀρετοῦσά μου, κι' ἄς τὰ πουλιά κι' ἄς λένε,
μὰ Μάρτης εἶν' κι' ἄς κελαῖδουν κι' Ἀπρίλης καὶ Φωλιόγουν».
«Κι' ἀπῆς ἐξεπροβάλανε στ' Ἀγιωργίου τὴν πόρτα
ἐστάθηκε ὁ Κωσταντῆς καὶ λέει στὴν Ἀρετοῦσα:
«Κατέχεις, Ἀρετοῦσά μου, στή μάννα μας νὰ πάῃς ;»
— «Κατέχω, Κωσταντίνε μου, μ' ἄντε μαζί νὰ πᾶμε».
«Ἐγὼ χρωστῶ κορμί τοῖ γῆς, λαμπάδα τ' Ἀγιωργὴ
καὶ δὲν μπορῶ, Ἀρετοῦσά μου, νὰ πάω πάρα πέρα».
Τότε ἡ κόρη τὸ «νοίωσε πὼς εἶν' ἀποθαμένος,
γιατί κι' ἀμέσως χάθηκε σὰν φάντασμα ἀπ' ὁμπρὸς τῇ.
Πέρνει τὸ δρόμο ἡ Ἀρετὴ στῆς μάννας τῆς καὶ πᾶει,
βρ' σκεῖ τῇ πόρτες σφαλιχτὲς καὶ τὰ κλειδιά παρμένα
καὶ τὰ πορτοπαράθυρα σφιχτομπερατωμένα.
Χτυπᾷ τὴν πόρτα δυνατά, τοῖ μάννας τῇ φωνιάζει
κι' ἡ μάννα το' ἀποκρίνεται λυπητὴ ἀπὸ μέσα :
«Ἄν εἶσαι χάρος μίσεψε κι' ἂν εἶσαι χάρος φύγε,
μὰ γὼ δὲν ἔχω μπλεζὸ παιδιὰ νᾶρχεσαι νὰ μοῦ παίρῃς,
παρὰ τὴν Ἀρετοῦσά μου σιὰ ξένα παντρεμένη.
Ἀνάθεμά σε, Κωσταντῆ, μύρισε κι' ἀνάθεμά σε,
ὅπου μοῦ τὴν ἐξώριζες τὴν Ἀρετὴ σιὰ ξένα».
— «Ἄνοιξε, μάννα, ἄνοιξε, μὰ ἡ Ἀρετοῦσά σου εἶμαι».
«Σὺν εἶσαι σὺ ἡ Ἀρετὴ ἡ ξενοπαντρεμένη
βάλε τὸν ἀρραβωνά σου νὰ δῶ γιὰ νὰ σ' ἀνοίξω».
Βάνει τὸν ἀρραβωνά τῆς καὶ φέγγει καὶ το' ἀνοίγει,
μὰ ὥστε νὰ καλογνωριστοῦν ἀπέθανεν ἡ μάννα,
καὶ ἔμεινεν ἡ Ἀρετὴ ἔρημη καὶ παντέρμη.
«Ἄχ καὶ ἄς ἤμουνε πουλί νὰ κελαῖδῶ στὰ δάση
νὰ κλαίω τοὺς ἐννιά ἀδελφούς καὶ τὴ γλυκεῖά μου μάννα.
Ἄχ καὶ νὰ ἤμουνε πουλί, πουλί καὶ ζαροπούλι,
νὰ κλαίω τοὺς ἐννιά ἀδελφούς κι' ὅποιον κι' ἂν ἀποθάνῃ»
Κι' ὁ Θιὸς τὴν ἐλυπήθηκε κι' ἀμέσως τὴν κάνει.

«Ὅστις ἔχει ἀναγνώσει ἐκ τῆς ἀρχαίας μυθολογίας τὸν μῦθον τῶν
Μελεαγρίδων δύναται νὰ κατανοήσῃ καὶ νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀληθὴ
ἀξίαν τοῦ μῦθου τούτου. Ὅπως ἐνταῦθα ἡ δυστυχὴς Ἀρετὴ σκληρῶς
στερεῖται γονέων καὶ ἀδελφῶν, ζητεῖ παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ μεταδάλ-
λαται εἰς πτηνὸν διὰ νὰ θρηγῇ τοὺς θνήσκοντας, οὕτω καὶ εἰς τὸν μῦ-
θον ἐκείνον ἡ Ἀλθαία καὶ ἡ Ἀλκυόνη, πενθερά καὶ νύμφη, σκληρῶς
δοκιμασθεῖσαι διὰ τὸν θάνατον τοῦ Μελεάγρου, υἱοῦ καὶ συζύγου, ζη-
τοῦσι παρὰ τοῦ Διὸς νὰ μεταβληθῶσιν εἰς πτηνά, ὅπως διὰ τοῦ κελα-
θίματός των θρηγῶσι πάντα θνήσκοντα. Ὁ Ζεὺς εὐσπλαγχνισθεὶς αὐ-
τάς, τὰς μετέβαλεν εἰς πτηνά, τὰ ὅποια ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Μελεά-
γρου ὀνομάσθησαν Μελεαγρίδες. Ἡ ὀλη πλοκή τῶν δύο μῦθων βε-
βαίως εἶναι διάφορος. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὅποιον ἐνδιαφέρει εἶναι, ὅτι καὶ
διὰ τοῦ ἐνός καὶ διὰ τοῦ ἄλλου μῦθου ἡ Ἑλληνικὴ φαντασία ζητεῖ
νὰ δώσῃ ἐξηγήσιν εἰς τὸ αὐτὸ φαινόμενον, διότι περὶ τοῦ αὐτοῦ πτη-
νοῦ πρόκειται, τοῦτο δὲ ἀποδεικνύει τὸν διὰ μέσου τῶν αἰῶνων αἰῶ-
νιον ὀνδισμόν τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς.

Ἡράκλειον 1908.

Κ. Γ. Λαγουμιτζάκης

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ο ΟΙΝΟΦΛΥΞ

(Ἐκ τῶν τοῦ Α. ΔΟΥΜΑ)

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Τὴν ἐπομένῃν τῆς φρικώδους ἐκείνης νυκτός, ἡ Ἰωαννίνα ἀνακρι-
νομένη κατέθεσε μετὰ κόπου τὰ ἐξῆς: «Ἐποπτεύεσσα ὅτι ὁ σύζυγός
μου ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ οἴνου ἠδύνατο νὰ τερματίσῃ οἰκτρῶς
«τὸν βίον τοῦ ἐξῆλθον εἰς ἀναζητήσιν του, ὅπως δ' ἀποφύγῃ τὰ
«βλέμματα τῶν τυχόντων διαδόντων ἡκολούθησα ἀντὶ τῆς εὐρείας
«ὁδοῦ, τῆς ὁδηγούσης εἰς τὸ εἰσπωλεῖσθαι ἐν ᾧ ἐφοῖτα, στενωπὸν
«παράλληλον καὶ ἐβάδιζον ἐν διηνεκεῖ ἀγωνία, τόσον ἐκ τοῦ σκότους
«ἔβσον καὶ ἐκ τῶν τρομακτικῶν ἐκείνων κρώτων τῶν προκαλουμένων
«ἐκ μυρίων μυστηριωδῶν αἰτίων ἐν τῇ ἐρημίᾳ τῶν βασάνων ἐν ὧρα
«νυκτός, ὅτε ἡσθάνην χεῖρα ψυχρὰν, ὡς ὁ χάλυψ, περὶ τὸν τράχη-
«λον, ἐνφ' ἐτέρα μὲ ἐπληττεν ἀδιακώπως ἐπὶ τοῦ στηθους δι' ἀντι-
«κειμένου λάμποντος ἐκτυφλωτικῶς. Τὰ μετὰ ταῦτα ἀγνοῶ, διότι
«αὐθόρην ἀπόλεσα τὰς αἰσθήσεις μου».

Β'

Εἶνε ἔαρ. Τὸ πᾶν γελᾷ, τὸ πᾶν ἀναυθάλλει, τὸ πᾶν διαχέει τὸ με-
θυστικὸν ἄρωμα τοῦ ἔαρος. Ποῦ κεῖται ὁ οἰκίσκος τῶν Λεροῶ; Ἐν
τῇ αὐτῇ πάντοτε θέσει, ἀλλ' ἡ νεωστὶ χρωματισθεῖσα θύρα του διὰ
ζωηροῦ πρασίνου χρώματος μετὰ τῶν λευκῶν παραπετασμάτων τῶν
θυρίδων, πρὸ τῶν ὁποίων εἰσι τοποθετημένα ἀνθοδοχεῖα πλήρη εὐω-
δῶν ἀνθέων μετριάξουν κατὰ τι τὴν προτέραν μελαγχολικὴν θέαν
του. Ἄς εἰσέλθωμεν. Ἐπὶ καταλευκῶν ἀγρότικῆς κλίνης κατὰκειται
γυνὴ ὠχροτάτη, τῆς ὁποίας ὅμως ἡ συμπαθὴς μορφή φωτίζεται ἐκ
τῆς ἀνεκράστου ἐκείνης χαρᾶς, ἣν αἰσθάνεται τις ἐπαναβλέπων
πλησίον του μετ' ὀδυνηρὰν ἀσθένειαν πᾶν ὅτι ἀγαπᾷ. «Πῶς εἶσαι
σήμερον Ἰωαννίνα μου; ἡρώτησε περιπαθῶς ὁ σύζυγός τῆς, ὅστις
ἐπιστρέφας ἐκ τῆς ἐργασίας του διηυθύνθη πρὸς τὴν ἀσθενή, τακτο-
ποιῶν τὰ προσκεφάλαιά τῆς». «Ἐὰν διέλθω καὶ τὴν νύκτα ταύτην
«ἀπύρετον, ἀπύνητον ἐκείνην μετῴδω συμπαθῶς, ἐλπίζω νὰ ἐγερθῶ
«αὐριον». «Θεὲ μου! πόσον εἶμαι εὐτυχὴς! ἐφέλλισεν ἐκεῖνος, θω-
«πεύων τὰς ὠχρὰς παρειάς τῆς, ἀλλὰ πρόσεξε μὴ ἐγερθῇ παρα-
«καίρως, προσέθεσε διὰ τόνου προδίδοντος τὸν συνταράσσοντα τὴν
«ψυχὴν του φόβον ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι ἡ ὥς ἐκ θαύματος διασωθεῖσα
«ἀνεκτίμητος γυνὴ, ἠδύνατο νὰ διακινδυνεύσῃ ἐκ νέου».

«— Ἡσύχει, φίλε μου, ἀπῆντησεν ἡ ἀσθενὴς βαθείως συγκεκινῆ-
«μένη βλέπουσα τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὁ ὅποιος πρὸ τεσσάρων μη-
«νῶν, διατελὼν ἐν ἀποκτηνωτικῇ μέθῃ τῇ κατέφεραν ἐν τῇ θέσει
«στὰ πλήγματα, ἐκεῖνα ἐκ τῶν ὁποίων μικροῦ δεῖν ἀπέθνησκεν, ἤδη
«ἐμπλεων συζυγικῆς στοργῆς καὶ ἀφοσιώσεως».

Γ'

Μετά τινος ἡμέρας ἡ Ἰωαννίνα τελείως ἀναλαβούσα ἐξῆλθε συνο-
δευομένη ὑπὸ τῶν τέκνων τῆς πρὸς συνάντησιν τοῦ οὐχὶ μακρὰν αὐ-
τῆς ἀφανέντος συζύγου τῆς, εἰς τὴν μορφήν τοῦ ὁποίου παρατήρησεν
ἐγκεχαραγμένην βαθεῖαν θλίψιν. Τί συμβαίνει λοιπὸν τὸν ἡρώτησε
περιδεῖς. «Διηρχόμεν, ἐστέναντες ἐκεῖνος τοὺς ὀφθαλμούς κάτω νεύων,
«ὀπισθεν τοῦ Δημαρχείου καὶ ἦκουσα τοὺς δημοτικὸς ὑπαλλήλους
«συζητοῦντας τὸ ὅθιόν σε αἰτιον νὰ διατρέξῃς κατὰ τὴν ἀπαισίαν
«ἐκείνην νύκτα τὸ δάσος καὶ ἐφλυάρουν.....»

«— Ἀρκεῖ! τὸν διέκοψεν ἡ Ἰωαννίνα υπερήφανος καὶ, ἀναγκα-
«λισθεῖσα τὰ τέκνα τῆς περιπαθῶς, προσέθεσε δεικνύουσα αὐτά: Δὲν
«θὰ ἐρρυθρίασουν διὰ τοὺς γονεῖς τῶν!».

«— Ἐδχαριστῶ! Ἰωαννίνα μου, ἀπῆντησεν εὐχαρὶς ἡδὴ ὁ ἄλλοτε
«οἰνόφυλξ, ὃν δὲ πρότυπον ἀφωσιωμένου συζύγου, καὶ ἐπέθεσεν ἐν
«ἐνθερμον καὶ παρατεταμένον φίλημα ἐπὶ τῆς λευκῆς χειρὸς τῆς».

«— Ἀγνοεῖ ὁ δυστυχὴς, ἐπιθύρουν ἡ Ἰωαννίνα ρεμβάζουσα, ὅτι
«τὸν ἀνεγνώρισα καθ' ἣν στιγμὴν μοὶ κατέφερε τὸ πρῶτον πλήγμα
«καὶ ἀνεγίγεται ἐν τῇ θυλακίᾳ μου νὰ εὕρῃ χρήματα, καὶ ὅτ' αὐτὸ
«ἀγνοῇ ἐσσεῖ, διότι μανθάνων τοῦτο δυνατόν νὰ ἀποθάνῃ ἐξ αἰ-
«σχύνης».

Ν. Καρδατάκης

Ἀνταλλάσσω Cartes-Postales, ἰδίᾳ μνημεῖα καὶ περί-
εργα. Τὸ γραμματόσημον παραπλευρῶς τῆς εἰκόνης.

Eugène Biron.—Mont-St. Aignan près Rouen, seine
inferieure France.

ΣΤΗΛΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ

Ι. Δ. ὑπενωματάρχην Ἐνταῦθα. Τὰ δύο ἐπιστραφέντα φυλλάδια ἐλήφθησαν, ἐν τούτοις ἐπειδὴ διὰ τῆς πατριαρχικῆς ὑπογραφῆς σας ἐπάνω-κάτω κατεστῆσαν αὐτὰ ἄχρηστα, εἶνε πάλιν διὰ σας, ἡμεῖς δὲ μόνον τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν θὰ ἀπαιτήσωμεν. Ἡ ἐγγράφη εἰς περιοδικὸν γίνεται πάντοτε δι' ἑτοῦς, ἡ δὲ διεύθυνσις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συνδρομητῶν προβαίνει εἰς τὴν ἐκδόσιν. Πὰρ διαγραφόμενος πρὸ τοῦ ἑτοῦς ἀφείλει νὰ πληρώσῃ ὁλόκληρον τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν, διότι ὑπέβαλε τὴν διεύθυνσιν εἰς τὰς ἀναγκαῖας δαπάνας.

Στ. Π. Ἡράκλειον. Μέχρι τοῦδε ἡ συλλογὴ σας δημοσιεύεται ἀνωμόως, εἰς τὸ τελευταῖον ὅμως δημοσίευμα θὰ τεθῇ τὸ ὄνομά σας καὶ θὰ γίνῃ ὁ προσήκων λόγος, ὥστε μὴ ἀνησυχεῖτε. Δὲν θέλομεν νὰ ἀδικηθῇτε.

Α. Β. Σφᾶξ. — Ἐλήφθη ἐπιστολὴ σας. Εὐχαριστοῦμεν.

Ἐλευθερινὰ Ρέθυμνον. — Τὸ ἀποστελλόμενον δὲν δυνάμεθα νὰ καταχωρίσωμεν πλέον ὡς ἀκαιρον. Ἄλλως ἢ ἐκτέλεσις πάσης ἀγαθοεργου προάξεως, ἐὰν δὲν γίνῃ καὶ γνωστὴ εἰς εὐρὺν κύκλον, ἔχει μεγαλυτέραν ἀξίαν. Τὸ «Ἐκπαιδευτικὸν Ἀγέλιον» ἐκδιδόμενον βεβαίως θὰ εἶνε «φωνὴ τῶν διδασκάλων», ἀλλ' ἂν οὐ φαίνεται διδάσκαλοι ποιοῦντες δὲν ὑπάρχουσι παρὰ ὀλίγοι, πῶς θὰ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ των; σιωπὴ λοιπόν.

Ε. Μ. Ἀλεξάνδρειαν. — Ἐπιστολὴς σας ἀπάντησις ἐστάλη.

Π. Β. Ρέθυμνον. — Ἡ δημοσίευσίς ἐν τῇ «Ν. Ἐρευνῇ» περὶ διδασκάλου μουσικῆς πρὸέρχεται ἀπὸ νέου, μὴ γνωρίζοντα τὸ ζήτησι. Πάλτις γνῶστης τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς θεωρητικῶς τε καὶ πρακτικῶς εἶνε ἐν Χανίοις μόνον εἰς, ὁ ἀρχιψάλτης τῆς Τριμάρτυρος κ. Παπαευθυμίου. Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Κρήτης τῇ προτάσει τοῦ Ἐπισκόπου Κισσάμου καὶ Σελίνου κ. Ἀνθίμου συνέταξε νομοσχέδιον περὶ Μουσικῆς, δὲν ἔτυχεν ὅμως τῆς ἐπιψηφίσεως ἐκ τῆς Βουλῆς. Ἄς ἐλπίσωμεν εἰς νέαν σύνοδον.

*
* *

Εἰς δελτάριον Κωνσταντινοπολίτου πρὸς τινὰ ἐνταῦθα φίλον τοῦ ἀνέγνωμεν τὴν κατωτέρω ἔμμετρον ἀλληλογραφίαν, τὴν ὁποίαν διὰ τὸ ἀσύνηθες καταχωρίζομεν.

Προαίσθημα δυσάρεστον τὸ νεῖμά μου κατέχει,
καὶ λύπην ἢ καρδίᾳ μου καὶ ἡ ψυχὴ μου ἔχει.
Καὶ μιὰ φωνὴ ἐνδόμυχος ἀπαίσια μοῦ φέρει
εἰς τὰς ἡμέρας τὰς τρελλὰς καθ' ἃς ὁ κόσμος χαίρει.
εἰς φίλος σου ἐξορίστος κληνὴς ὑποφέρει.
Θὰ εἶνε ὁ Χαράλαμπος 'ς τῆς Κρήτης κάμμιάν ἄκρη;
εἶπα, κ' ἀπὸ τὰ μάτια μου ἔρρευσε μαῦρο δάκρυ.
Εὐχομαι τὸ προαίσθημα αὐτὸ νὰ εἶνε πλάνη.
Ἄς ξήσῃ ὁ Χαράλαμπος κ' ὁ κόσμος ἄς ποθάνῃ.

Λ. Φεγγάρας

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἐγγράφα πατριαρχικά καὶ Συνοδικὰ περὶ τοῦ Βουλγαρικοῦ ζητήματος.

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον τῇ ἐπιστάσει τοῦ Μεγ. Χαρτοφύλακος καὶ Διευθυντοῦ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» σοφολογιώτατου κ. Μ. Ι. Γεδεών προβαίνει εἰς τὴν δημοσίευσιν τῶν σπουδαιωτάτων τούτων ἐγγράφων περὶ τοῦ σχίσματος τῶν Βουλγάρων. Ἡ ἀπάντησις τοῦ πονήματος τούτου ἐπιβάλλεται εἰς πάντα Ὁρθόδοξον. Τιμὴ 10 φράγκων.

Ἀσιαὶς λύρα. Ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ὁ καθηγητὴς τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς ἐν τῇ Ὁσίῳ Ἀθηνῶν κ. Φάχος δημοσιεύει μικρὰν συλλογὴν Ἀσιατικῆς Μουσικῆς ἥτοι σαρκιὰ, ψεστίδες, μέλη ἀραδικὰ καὶ κουρδικὰ. Τιμὰται ὁρ. 3.

Ἑθνικὴ Ψυχὴ. Ἐξεδόθη τὸ Τον τεύχος μὲ ποικίλην ὕλην.

— „ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ“ —

Διὰ τοῦ πρὸ ἡμερῶν ἐκδοθέντος 85ου τεύχους ἡ καλλιτεχνικὴ «Πινακοθήκη» εἰσῆλθεν εὐσιώως εἰς τὸ ὄγδον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς τῆς ἑτοῦς. Ἡ μέχρι τοῦδε συντελεσθεῖσα ἐργασία, ἡ ἐκλεκτικότης τῆς ὕλης, ἡ ἀφθονία τῶν εἰκόνων ἀνέδειξαν αὐτὴν τὸ καλλιτεχνικώτερον ἐν Ἑλλάδι περιοδικόν. Διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ συγγραφέως κ. Δημ. Καλογεροπούλου ἔσχεν εὐρεῖαν διάδοσιν. Τὴν «Πινακοθήκην» θερμῶς συνιστοῦμεν εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας, οἵτινες δύνανται ν' ἀπειθυγῶσι πρὸς τὴν ἐν Ἀθῆναις διεύθυνσιν ἐν ὁδῷ Χαριλάου Τρικοῦπη, ἀρ. 22α.

— Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

Ἡ πρότασις τοῦ ἐν Κρήτῃ ἐνθέρμου ὑποστηρικτοῦ τῶν γραμμάτων κ. Ἐμμ. Γενεράλι, γυμνασιάρχου Χανίων, περὶ κρητικῆς λαογραφίας ἠκούσθη εὐμενῶς παρὰ πάντων, ὁ δὲ Γεν. Ἐπιθεωρητὴς κ. Γιάνναρης προτίθεται εἰς τὴν προσεχῇ σύνοδον τῆς Βουλῆς νὰ υποβάλῃ περὶ τοῦτου νομοσχέδιον. Ὁ «Κρητ. Ἀστὴρ», διεργηγέων τὴν γενικὴν ἐπιδοκιμασίαν, ἐκφράζει θερμὰς εὐχαριστίας καὶ συγχαρητήρια τῇ διαπρεπεῖ Ῥηνασιάρχῃ διὰ τὴν προθυμίαν, μεθ' ἧς ἐπιλαμβάνεται ἐκάστοτε παντὸς εἴτε πατριωτικοῦ εἴτε ἐπιστημονικοῦ θέματος.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Αἱ δημοσιευόμεναι Πνευματικαὶ Ἀσκήσεις ὡς καὶ ἐκ τῶν λύσεων αἱ περισσώτεραι θὰ βραβεύωνται μετὰ τὴν λήξιν ἐκάστης τριμηνίας].

221. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α' Ποία πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας διὰ τοῦ ὀνόματός της φανερώ-
ναι ἀριθμόν;

β' Ποίαν πόλιν τῆς Ἑλλάδος παίζουσιν οἱ μαθηταὶ καθ' ὁδόν;

γ' Ποία πόλις τῆς Ἑλλάδος μᾶς πληροφορεῖ ὅτι εἶνε ὕγινης;

Ἐστάλησαν παρὰ Γ. Μ. εὐδοκῆκη.

222. ΚΡΗΤΙΚΟΝ ΑΙΝΙΓΜΑ

Ἐμπρὸς καὶ πίσω ζωντανὸς
καὶ πίσω ποθαμένος. Τί εἶνε;

223. ΑΙΝΙΓΜΑ

Κᾶτι σοφῆρα νὰ λύσῃς
θὰ τὸ εὖρης ἂν θελήσῃς.
Νὰ προσέξῃς φίλε λύτα,
Πρῶτα-πρῶτα 'ς τ' Ἀλφα-ῤῥητα.
Εἶναι ἄρθρον, εἶναι γράμμα,
εἶναι σύνδεσμος συνάμα.
Εἶναι ἐπίρρημα καὶ ῥημα,
εἶναι καὶ ἀντωνυμία.
Ἐνας ἄχος πάντα ὁ ἴδιος,
ἀλλὰ μ' ἄλλη ὀρθογραφία.

224. ΛΟΓΟΠΑΙΓΝΙΟΝ

Ποία πόλις σὲ διατάσσει νὰ πῇς σκύλος;

225. ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΟΝ

Εἰς ποίαν θέσιν ὁ μικρότερος κἀθῆται ἔμπρὸς καὶ ὁ ἀνώτερος
ὀπίσω;

Ἐστάλησαν παρὰ Ἀλίου Χελιδόνος.

226. ΑΙΝΙΓΜΑ

Εἴμεθα δύο ἀδελφαὶ διάφοροι τὴν φύσιν
Ἐκ τῶν ἐξῆς, ὧ λύτα μου, πορίσθητι τὴν λύσιν.
Ἡ μιὰ τὸν ὕπνον ἀγαπᾷ καὶ ἡ ἄλλη τὴν ἀγκάλην
Τὴν μιὰν τὴν ἔχει ὁ Ἑρμῆς καὶ ἡ Ἀρτεμις τὴν ἄλλην.
Ἐστάλη παρὰ Γ. Τζοριπανάκη.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

227. Εἶμαι μικρὸ τ' ἀνάστημα
καὶ μὲ σφικτὴν μέση
πάντοτε δὲ πρὸ χορευτοῦ
νὰ βαίνο μοι ἀρέσει.
μὲ λοχαγὸν μὲ ἄρχοντα
μὲ χῆρον καὶ μὲ χήραν
ἀφου καὶ ἀναπόσπαστον
εἶμ' ἀπ' αὐτὴν τὴν χεῖρα
228. Γιά νὰ χωρίζω ἔγινα
κ' ἂν μ' ἀποκεφαλίσῃς
μέλος σου προσφιλέστατον
θέλεις μὲ καταστήσει.

Ἐστάλησαν παρὰ Ἰνναχορίου

229. Τὸ ὕδωρ μὲ ἐγέννησε
ὁ ἥλιος μὲ ἀνέθρεψε,
μὲ τὴν μητέρα ἂν ἐνωθῶ
δὲν θὰ βραδύνω νὰ χαθῶ.

Ἐστάλη παρὰ Θ. Ε. Καλατζαντωνάκη.